No. 180. 1037

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 30 en 31 Julij.

Frankrijk.

Parijs den 27sten Julij.

Door den *Moniteur* en het *Bulletin des lois* zijn een aantal wetten, laatstelijk door de beide kamers aangenomen, publiek gemaakt, daaronder behoort de jongst aangenomen wet op de binnenlandsche suiker, welke eerstdaags in den *Moniteur* bepaalt tevens het regt van uitvoer van de suiker der Antilles.

— Bij gelegenheid van het antwoord der Spaansche Koningin-regentes op de kennisgeving van het huwelijk des Prinsen *van Orleans*, heeft de gezant *Campuzano*, eergisteren in eene buitengewone audientie, aan den hertog *van Orleans* de ridderorde van het gulden vlies, en aan de hertogin, de ridderorde van *Maria Louiza*, namens zijne souvereine overhandigd.

— Het kamp van Compiegne zegt men nu bepaald dat door den hertog *van Orleans* zal worden gekommandeerd; hetzelve zal bestaan uit twee divisien infanterie onder de generaals *Achard* en *Schramm* en elk verdeeld zijn in twee brigades, te zamen sterk 10 regimenten. De kavallerie, door den luitenant-generaal *Dejaen* gekommandeerd, zal zes regimenten bedragen; de artillerie zal uit vier batterijen, waaronder eene rijdende, bestaan. De hertog *van Nemours* zal over de eerste brigade van de tweede divisie infanterie bevel voeren.

— Het dagblad *la Presse*, 't welk men thans voor een der organen van het ministerie houdt, spreekt van eene telegraphische depeche gisteren avond ontvangen betrekkelijk onlusten te Langres, die den onderprefect genoopt hadden, om de aanvraag van een geheel bataillon ter ondersteuning te doen; desniettemin houdt *la Presse* die onlusten voor niet zoo bedenkelijk als daaruit schijnen moest.

— Men heeft onlangs gesproken van brieven en proclamatien van den genoemden *Naundorff*, die zich voor een' zoon van *Lodewijk XVI* uitgeeft en die gevonden werden in den dubbelen bodem van een koffer te Havre; thans deelt men een dier brieven mede, gerigt aan den Kroonprins van Pruissen en uit Londen van den 6den dezer gedagteekend, waarin de zich noemende erfgenaam van den Franschen troon zich beklaagt over hem bejegenden laster en mishandeling en met den grootsten ernst den Kroonprins oproept, om, zoowel in 't belang zijner eigene waarde als Pruissens toekomstige Koning, als in het belang van het regt, zich zijner aan te trekken.

— Onze gezant te Londen, de generaal *Sebastiani*, is den 24sten dezer van Londen vertrokken, om tot herstel zijner steeds kwijnende gezondheid de baden te Vichy gebruiken.

— De met roem bekende geneesheer *Broussais* bevindt zich tegenwoordig gevaarlijk ziek; zijne ziekte wordt gezegd van denzelfden aard, als die waaraan *Talma* bezweken is.

— Het zoogenaamd Afrikaansch eskader zegt men thans, dat den 15den van Toulon onder zeil zal gaan met al de troepen die nog voor de expeditie van Constantine moeten worden overgevoerd. — Te Toulon heeft men nog geene latere tijdingen uit Algiers ontvangen.

— Laatstelijk zijn door een bevel van het Sardinisch gouvernement de havens van dat rijk voor de Spaansche schepen gesloten, thans verneemt men, dat diezelfde maatregel, onder voorwendsel van gezondheids voorzorg, ook opzigtelijk de schepen van de fransche havens zou zijn genomen.

— De volgende telegraphische depeches zijn van gouvernementswege bekend gemaakt:

Bayonne, 25 julij.

„ De overtogt van den Ebro door *Zariategui* wordt bevestigd; maar hij is door den generaal *Escalera* met eene nog sterkere magt gevolgd geworden."

„ Bayonne, 25 julij, des avonds.

„ De karlistische generaal *Zariateguy* is den 20sten geheel ongehinderd, tusschen Haro en Miranda, met 9 bataillons en 4 eskadrons, den Ebro overgetrokken. De generaal *Escalera* is den kant van Pampeluna getrokken, zich op dit punt rigtende.

„ Volgens het rapport van den gouverneur van Saragossa, heeft don *Carlos* een' contra-marsch op zijne regter flank gemaakt. Hij is den 19den op Sarrion getrokken; en heeft zich den 20sten op Cantavieja gerigt. Men gelooft dat zijn voornemen is om den Ebro weder over te trekken. Bevelen zijn dienvolgens gezonden geworden langs den geheelen loop van die rivier."

„ Narbonne, 26 Julij.

„ *Oraa* heeft den 15den te Bunol een overwinnings-bulletin uitgevaardigd. De bende van *Frayle* is den 16den bij Gatara geslagen geworden, en heeft haren buit verloren. *Serrador* heeft het beleg van Castello opgeheven.

„ Den 18den waren er in Valencia 165 karlistische krijgsgevangenen, en 600 christinische gekwetsten; er heerschte geldgebrek.

„ Te Barcelona gelooft men dat de pretendent op Madrid aanrukt."

De tijding door de depeche gegeven, dat don *Carlos* eene nieuwe rigting heeft genomen en meer noordwaarts is getrokken, heeft weder een ruim veld gelaten aan de gissingen over het doel van zijnen togt. Sommigen willen, zoo als zelfs de telegraphische depeche wil doen gelooven, dat hij den Ebro weder zou willen overtrekken; andere vooronderstellen met meer grond, dat hij door eene onverwachte nieuwe beweging, op nieuw al de berekeningen van de christinische legerbevelhebbers zal te leur stellen, en in plaats van regt op Cuença aan te trekken, waar hij welligt *Buerens* en *Espartero* zou ontmoeten, die stad aan zijne linkerflank wil laten en na eenige marschen noordwaarts in de rigting van Cantavieja te hebben gemaakt, op nieuw den weg westwaarts zal nemen; nog anderen zijn van meening, dat zijne beweging strekt, om zich in nadere verbinding te stellen met het korps van *Zariateguy* 't welk thans den Ebro is overgetrokken.

— Het tweede rapport, door *Oraa* volgens de telegraphische depeche uit Narbonne, te Bunol uitgevaardigd (waarvan de dagteekening echter onnaauwkeurig moet zijn, daar de slag zelf op den 15den voorgevallen is) is hoofdzakelijk eene herhaling van zijn eerst rapport intusschen komener in dit rapport zelf, zoowel als bij eene vergelijking van de hiervermelde telegraphische depeche, verscheidene tegenstrijdigheden voor. *Oraa* geeft het verlies der karlisten hier op als 300 gesneuden en 300 gevangenen te hebben bedragen, maar begroot niet te min hun geheel verlies op 1500 man; de telegraphische pepeche intusschen zegt dat er op den 18den, alleen te Valencia 600 christinische gekwetsten lagen, hetgeen een geheel anderendenk van den slag geeft. Men had, zegt *Oraa* in zijn rapport, geen kwartier gegeven, en echter spreekt hij even te voren van 300 gevangenen; de telegraphische depeche alleen van 165. Gezegd rapport wordt overigens besloten met eene dagorder of aanspraak van *Oraa* aan zijn soldaten waarin hij hun den meesten lof toezwaart voor hunne krijgstucht en dapperheid op den 15den betoond.

— Als gerucht wordt gemeld dat *Espartero* last gekregen had, om met eene sterke kolonne op Madrid te trekken. Dit zou zeker het gevolg moeten zijn van het berigt wegens den overtogt van het korps onder *Zariateguy*, waarvoor men veel vreeze koestert.

— In de binnenlandsche fondsen was heden eenige rijzing en meerdere levendigheid blijkbaar, hetgeen men aan de naderende likwidatie toeschrijft. De spaansche fondsen waren heden ook flaauw. Velerhande geruchten liepen er, zoo omtrent den veranderden marsch van don *Carlos*, dien men weer naar de baskische provincien wilde doen terugkeeren, als omtrent de expeditie van *Zariateguy*, welke reeds geslagen zoude zijn; geruchten, waarvoor

volstrekt geen grond bestaat. — De nap. rent. ondervonden plotselijk eene rijzing, waarvoor men de reden niet wist. — De notering was heden (27 *julij*) 5 pCt. 110, 05; 3 pCt. 79,05, 10; Nap. renten 96,70; Sp. Ardoin 23⅞; Passive 5¼; O. Di'e red. 7⅞; Rom. L. 101½.

Duitschland.

FRANKFORT, den 27sten Julij.

Te Hanover werd van het voornemen des konings gesproken, om vooreerst van zijn plan tot het bezoeken der baden van Carlsbad af te zien, en den geheelen zomer in zijne residentie door te brengen. De antwoorden die Z. M. aan de deputatien heeft gegeven, die uit verscheidene deelen van zijn rijk tot hem zijn gekomen, om de gelukwenschen der bevolking met zijne troonsbeklimming over te brengen, schenen algemeene tevredenheid te verschaffen. Z. M. beloofde daarin de behoeften van alle bewoners van zijn Rijk, met de meeste naauwkeurigheid te onderzoeken, en alles te werk te stellen wat de lasten der natie kon verligten, en haar geluk bevorderen; tot de bereiking van dat doel, zou hij echter tijd behoeven. — De ongerustheid die te Hanover omtrent de strekking van het koninklijk patent had geheerscht, scheen veel te zijn verminderd, sedert de benoeming van eene commissie tot onderzoek van de staatsregeling, wier leden in groot vertrouwen bij de natie stonden. Het ontbreekt aldaar thans zelfs niet aan verdedigers van 's konings regt, om met de wijziging der constitutie naar goedvinden te handelen, en aan lieden die het noodzakelijk achten, dat er in den tegenwoordigen stand van zaken verandering kome.

De kroonprins is naar de baden van Norderney vertrokken.

— De schorsing van de zittingen der duitsche bondsvergadering, die den 19den heeft plaats gehad, zal tot de helft van Augustus voortduren.

— Den 20sten is te München aangekomen, de Kroonprins van Zweden.

— Uit Konstantinopel wordt gemeld dat de voormalige kabinetssecretaris en gunsteling des sultans, *Wassaf* effendi, den 29sten junij aan boord van de engelsche stoomboot *Crescent*, de hoofdstad verlaten had, om zich eerst naar Trapezunt, en van daar naar de bij die stad gelegene mijnen te begeven, waarover hem het opper-toezigt is opgedragen. — *Mustapha Niri*-pacha, tot dus verre stadhouder van Adrianopel, die sedert het bezoek des sultans in deze stad, zeer in de gunst van zijne meester is geklommen, is tot gouverneur van Tricala benoemd geworden, met welk pachaliek thans die van Avlona, Delvino, Janina en Salonika vereenigd zijn. *Emin*-pacha, die zich bij het beteugelen der jongste onlusten aan de noordelijke grenzen van Turkije zeer onderscheiden heeft, is in plaats van *Mustapha* met het stadhouderschap over de Pachaliken van Tschermen en Adrianopel bekleed geworden. — Men was te Konstantinopel met beduchtheid vervuld geworden, bij het vernemen van het voornemen der russische regering, om de Circassiers door krachtdadige maatregelen tot gehoorzaamheid te brengen; vreezende men aldaar dat de onderwerping van dien volksstam de voorloopster zou zijn van uitbreidingsplannen van Rusland naar den kant Turkije of Perzie.

Nederlanden.

BREDA, den 29sten Julij.

Men schrijft ons uit 's Gravenhage, van gisteren:

» Den 7den Augustus vertrekt Z. M. de Koning naar het Kamp van Rijen. H. M. de Koningin begeeft zich in het begin der volgende maand voor eenigen tijd, naar het lustslot het Loo. Na de viering van 's Konings verjaardag keeren HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* naar Berlijn terug. In het begin der maand verlaten Z. M. de Koning van Wurtemberg en Hoogstdeszelfs beide dochters deze stad, om naar derzelver staten terug te keeren.

» Eergisteren is er groot familiediner ten hove geweest, waaraan al de zich hier bevindende leden van het Koninklijk gezin hebben deel genomen; ook is er dienzelfden middag diner geweest bij Z. Exc. den Minister van buitenlandsche zaken, waarop, behalve het korps diplomatiek, nog andere aanzienlijke personen genoodigd waren."

— Door Z. M. zijn benoemd tot hoofd-ingenieur van den waterstaat der eerste klasse, de heer *J. H. Ferrand*, en der tweede klasse, de heer *A. Coland*; tot ingenieur der eerste klasse, de heer *N. H. Boerrigter* en der tweede klasse, de heer *R. Musquetier*.

— Gisteren werd op de scheepstimmerwerf *de Nijverheid*, gelegen aan de Maas te Schiedam, met het beste gevolg van stapel gelaten het door de scheepsbouwmeesters gebroeders *Gips* aldaar gebouwde barkschip *Eendragt*, groot 500 lasten, gevoerd bij kapitein *J. H. van der Zweep*, en onmiddelijk daarna de kiel gelegd voor een fregatschip van gelijke grootte, genaamd *Willem de Eerste*, waarover kapitein *H. Poppen* het bevel zal voeren, beide voor rekening van de aldaar gevestigde reederij.

— Uit Liverpool meldt men van den 25sten dezer, dat bij gelegenheid der verkiezingen, die stad het tooneel van ernstige opschuddingen is geweest. Er had reeds eenige dagen te voren onder de aanhangers der twee groote staatspartijen eene hevige gisting geheerscht. Op den verkiezingsdag (Maandag) werd de heer *Ewart*, de kandidaat der hervormingsgezinde partij, terwijl hij de kiezers aansprak, gedurig door eenige tories in de rede gevallen; het grauw vatte daarop vuur en er ving met stokken en knuppels een gevecht aan, ten gevolge waarvan vele personen deerlijk gekwetst werden; zeven der gekwetsten werden naar het gasthuis gebragt, alwaar spoedig drie hunner aan de bekomen wonden overleden. Men heeft verscheidene belhamels in arrest genomen; doch tot zeer laat bleef de gisting in de stad voortduren en verhoopte men aan het spoedig herstel der rust.

— De vermaarde diamant *Nassuck*, welke door de legerbenden van den markies *Hastings* in Bengalen is prijs gemaakt, is den 21sten dezer in Willids-rooms King street St. James square te Londen, met andere juweelen van aanzienlijke waarde verkocht geworden. Reeds drie uren voor het bepaalde uur van verkoop was de zaal opgevuld met de aanzienlijkste dames en de voornaamste juweliers der Engelsche hoofdstad. De *Nassuck*, 357½ grein wegende, is door de gebroeders *Emanuel*, van Bevis Mark, voor 7200 pond sterling gekocht geworden.

Uit het kamp van Beverloo schrijft men, dat Vorst *Leopold* heden aldaar werd verwacht, dat er morgen eene groote wapenschouwing zou gehouden worden, en overmorgen (Maandag) met de groote manoeuvers een aanvang zou worden gemaakt.

— Naar het voorbeeld van de parijsche beurs van eergisteren, is ook gisteren te Antwerpen eenige verhooging geweest in den koers der spaansche fondsen. De notering was (28 *julij*) te Antwerpen: Belg. 101⅝; O. Met. 104; Sp. Ardoin 21, 21⅛; Nap. renten 92¼; B. Tavoliere 58⅞; Sicil. 91½; Rom. L. 101¾; dito Certif. te Antw. 97½; Braz. 85⅝. — Wisselkoers op Amst. en Rott. ⅛ pct.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — In de *Allgemeine Augsburgsche Zeitung* van den 10den dezer, leest men het volgend, met betrekking tot ons planetenstelsel belangrijk berigt: » Onder den titel: « *Ueber die eigene Bewegung des Sonnensystems, hergeleitet aus den eigenen Bewegungen der Sterne*" heeft de heer ARGELANDER, Hoogleeraar in de sterrekunde aan de hoogeschool te *Helsingfors* (vroeger te *Abo*) aan de Petersburger Akademie van Wetenschappen eene verhandeling van het hoogste gewigt aangeboden, de vrucht van een' in 1837 te *Abo* begonnen en thans voltooiden arbeid. Hetgeen LALANDE reeds vermoedde, en wat HERSCHEL als waarschijnlijk wilde aangenomen hebben, de werkelijke voortgang van onze zon en van het geheele planetenstelsel nevens haar in de wereldruimte, wordt thans met alle zekerheid aangetoond, en tevens de streek werwaarts deze beweging tegenwoordig gerigt is, met eene juistheid bepaald, welke slechts een vermoedelijk verschil van 5 graden doet overblijven. Dit punt heeft 260° 50' regte opklimming en 31° 17' noordelijke afwijking, en ligt bijna in het midden tusschen de beide sterren π en μ van Hercules. Een noodwendig gevolg van deze beweging is, dat de sterren in deze hemelstreek zich uiteen spreiden en in de tegenovergestelde rigting tot elkander naderen, en dat in het algemeen alle niet te verwijderd staande sterren eene aan deze zonnebeweging tegenovergestelde schijnbare beweging hebben moeten. Het boven vermelde resultaat, 't welk thans als eene daadzaak te beschouwen is, zou eerder zijn verkregen geworden, wanneer de vaste sterren, behalve die schijnbare, ook nog, even als onze zon, ware eigene bewegingen hadden, die bij sommige sterker dan bij deze zijn en in de verschillendste rigting voortgaan, zoodat het slechts door eene met volharding doorgezette, moeijelijke berekening mogelijk was, om theoretisch vaneen te scheiden, wat door de waarneming slechts in zijn geheel aan te toonen was. Onder 560 sterren, door ARGELANDER naauwkeurig bepaald en met BRADLEY's (in 1755 gedane) waarnemingen vergeleken, werden er 390 gevonden, omtrent welke de voormelde bewegingen in 75 jaren tijds (van 1755 tot 1830) eene met zekerheid waar te nemen plaatsverandering hadden bemerkt; bij de overige kon men deze slechts met waarschijnlijkheid of in het geheel niet opmerken. Om volkomen zeker te zijn, verdeelde ARGELANDER deze sterren, naar den maatstaf harer sterkere of zwakkere beweging, in drie klassen, en berekende ieder afzonderlijk,

derh verkreeg uit alle bijna hetzelfde resultaat ten opzigte van den voortgang der zon. Er volgde hier te gelijk uit, dat onze zon onder het getal der sterk voortgaande vaste sterren kan geteld worden, en dat hare beweging tot de middelbare beweging van de onderzochte 390 sterren omtrent 3: 2 stond. Of deze bewegingen op een gemeenschappelijk centraal ligchaam betrekking hebben, of enkel wederkeerig zijn, zooals de afwijkingen der planeten, kan nog niet beslist worden; bij de eerste vooronderstelling vindt ARGELANDER er eenige waarschijnlijkheid voor, dat de centraalligchamen in de streek van *Perseus* leggen. Daar intusschen, noch in die rigting, noch in de nabij zijnde streken, zoo groote vaste sterren prijken, dat men dezelve voor centraalzonnen zou kunnen houden, zoo zou dit hoofdligchaam een donker ligchaam moeten wezen, weshalve de vooronderstelling van louter wederzijdsche bewegingen in de, als een geheel beschouwde, vaste-sterren-wereld, voorshands meer waarschijnlijk schijnt te zijn, en slechts enkele bijeenhoopingen derzelve (even als de *Plejaden*) ware stelsels schijnen te vormen." — Op last van den vorst FREDERIK VAN SCHWARZENBERG, oudsten zoon van den overleden oostenrijkschen veldmaarschalk, wordt thans ter eere van zijnen vader te *Leipzig* een gedenkstuk opgerigt, op de plaats, waar deze in 1813 aan de verbondene Mogendheden het berigt der behaalde overwinning overbragt.

RUSLAND. — In de russische bladen vindt men een overzigt van de hoogescholen in het keizerrijk en van het aantal kweekelingen, die in de openbare en bijzondere gestichten van onderwijs, in elk [illegible] behoort, onderwijs genieten. Aan de Petersburger hoogeschool zijn geplaatst, zooals door ons reeds gezegd werd (*zie ons N°. van 27 dezer*) 63 leeraars en beambten; het getal studenten bedraagt 299, dat van degenen die in de andere leergestichten onderwijs genieten 11,884; de bibliotheek der hoogeschool bevat 23,182 deelen. Bij de hoogeschool te *Moskau* zijn 214 leeraars en beambten en 441 studenten; aan 17,785 kweekelingen wordt in de leergestichten onderwijs gegeven; de bibliotheek aan de hoogeschool bevat 58,165 deelen. Bij de hoogeschool te *Charkow* zijn 167 leeraars en beambten, 332 studenten; 13,374 kweekelingen ontvangen onderwijs op de leergestichten; de bibliotheek der hoogeschool bestaat uit 30,639 boekdeelen, handschriften, kaarten, enz. De hoogeschool te *Kasan* telt 95 leeraars en beambten, 192 studenten; de kweekelingen in de leergestichten bedragen 9000; de bibliotheek der hoogeschool heeft 31,882 boeken, enz. De hoogeschool te *Dorpat* heeft 94 leeraars en beambten en 536 studenten; het aantal kweekelingen in de leergestichten bedraagt 8471, het getal boeken in de bibliotheek der hoogeschool 61,384. Bij de St. Wladimir hoogeschool te *Kiew* zijn 88 leeraars en beambten aangesteld; er zijn 203 studenten; het getal leerlingen in de gestichten bedraagt 7896; de bibliotheek der hoogeschool is 45,632 deelen rijk. Het getal der studenten aan de Hoogescholen in het Russische rijk bedraagt alzoo 2,003.

ITALIE. — Het dagblad van *Rome* maakt van een nieuw jeugdig wonder gewag, wederom, zoo als de jonge mathematicussen VINCENZO ZUCCARO en VITO MANGIAMELE, uit het Napelsche afkomstig. Het is een kind van acht jaren, [illegible] te *Amora*, in den omtrek van *Napels* geboren. Hetzelve wordt gezegd [illegible] te lezen en [illegible]. Hij had, volgens gezegd blad, [illegible] buitengewoon vroeg ontwikkelde bevattelijkheid, [illegible] van den koning van *Napels* en den pauselijken nuntius gegeven.

FRANKRIJK. — De toevloed naar *Versailles* om het Museum te bezoeken, is nog altijd even groot. Van *Parijs* alleen wordt het getal personen, welke zich dagelijks derwaarts begeven, en 't welk vroeger op 12 tot 1500 werd berekend, tegenwoordig geregeld op tusschen de 12 tot 14,000 geschat, en zou gewis nog grooter zijn, wanneer de middelen van vervoer slechts aller verlangen konden bevredigen. Met al den lof dien men het nieuw Museum toegezwaaid heeft, werd toch reeds te voren door kunstkenners de opmerking gemaakt, dat men, om de groote uitgestrektheid te vullen en om in alle vakken eene reeks van stukken bijeen te hebben, niet kiesch genoeg in de keuze te werk ging, en er vele stukken van slechts zeer middelmatige verdiensten, beneden de waarde van een Museum, toegelaten werden. Met dat al is de indruk van het geheel, door de pracht welke overal in het paleis heerscht begunstigd, grootsch. Nog is het Museum niet geheel voltooid, en wordt er onder anderen eene zaal, waar stukken van den tijd der kruistogten in moeten geplaatst worden, in gereedheid gebragt. De prachtige deuren voor deze zaal bestemd, worden gezegd van brons te zijn en van *Rhodes* te worden aangevoerd, waar zij in de kerk der *Johanniter ridders* hadden gestaan en door den sultan aan den [illegible]. Het schilderwerk aan de vier gewelfbogen van den koepel des Pantheons te *Parijs*, waarvan de uitvoering aan wijlen den schilder GERARD was toevertrouwd, is thans voltooid. Bij den dood van den genoemden schilder bleven nog slechts eenige gedeelten van den achtergrond en de draperien te vervaardigen over, welke sedert, naar de schetsen van GERARD, zijn afgewerkt. De schilder heeft tot zijn onderwijs vier afzonderlijke stukken gekozen, welke achter een geheel uitmaken en op de bestemming van het gebouw betrekking hebben. Het zijn zinnebeeldige voorstellingen van den Dood, het Vaderland, het Regt en den Roem.

NEDERLANDEN. — Men verneemt dat door Jhr. Mr. J. C. DE JONGE, opziger van het koninklijk kabinet van penningen te *'s Hage*, na[illegible] Z. M., twee afdrukken van den grooten Onyx en van de Camee en gesneden steenen die zich in het genoemd kabinet bevinden, aan de Keizerlijke Akademie van Wetenschappen te *St. Petersburg* [illegible] worden. Van regeringswege zullen ook voortaan afdrukken van gesneden steenen, tegen vastgestelde prijzen verkrijgbaar worden gesteld.

BOEKBESCHOUWING.

DE KOZAK. *Geschiedkundige Roman door* CZYNSKA. *Uit het Fransch.* 2 deelen; te Zalt-Bommel bij JOH. NOMAN EN ZOON, 1837. Prijs . *f* 5,80.

Met belangstelling namen wij een boek in handen, dat ons veel genoegen scheen te beloven; want eene roman (die toch zullen wel altijd bij een lezend publiek ingang blijven vinden) op geschiedkunde gegrond, heeft voor ons iets aanlokkelijks. Bij de beoordeeling van den roman die voor ons ligt, hebben wij ons gevraagd, welk het doel des schrijvers geweest is? Ten andere of hij aan dat doel heeft beantwoord? Deze vragen lossen zich op in de beantwoording eener andere voorafgaande vraag, namelijk of deze roman berust op geschiedkundige door zuivere kritiek gegevene resultaten, waarvan de bewijsredenen kunnen gevonden worden in de geschiedkundige gedenkstukken van dien of lateren tijd; dan wel, is die roman zuiver verdichtsel, zonder meerdere historische waarde, dan de grondwaarheid dat de held van het geschiedverhaal een waarlijk geleefd hebbend man is, en die wegens eene beleediging hem aangedaan, zijne stamgenooten de wapenen wist in de hand te geven en het bestaan van Polen heeft bedreigd. — Dat er zulk een man bestaan heeft blijkt uit alle geschiedschrijvers die dat tijdperk beschrijven, maar over de bijzonderheden en zelfs over den leeftijd schijnt er verschil te zijn. De bij dezen roman gevoegde bijlagen, zonder eenige kritische aanmerkingen, schijnen dit te bevestigen. Als een geschiedkundig in romantischen stijl geschreven boek heeft voor ons deze roman geene waarde; maar als letterkundig voortbrengsel treffen wij er veel goeds in aan, dan is der godsdienst en zedelijkheid gunstige strekking prijsselijk; jammer maar, dat hier en daar de toon wat laag gestemd is; dat er niet overal gelijke waardigheid in het verhaal aangetroffen wordt. Wij twijfelen of de uitroep: *Vatje! Moesje!* (1e. d. bladz. 49), ook in den kinderlijken mond, wel in schrift te brengen zij, of de uitdrukking *van het geven van duchtige muilperen en gevoelige oorvegen* (bladz. 91) wel gekozen zij. Dergelijke zegswijzen komen meermalen voor in dit werk, die het nutteloos wezen zou overal op te zoeken, zij vallen genoeg in het oog; wat de spelling aangaat, deze is noch Siegenbeekiaansch noch Bilderdijkiaansch. Nog eens tot den hoofd-inhoud terugkeerende, is het ons toegeschenen als of de schrijver het kader van zijn roman had ingekort en de gebeurtenissen als zeer kort op elkander volgende heeft voorgesteld; terwijl in der daad een tijdperk van bijna tien jaren beschreven wordt. Dat er evenwel veel goeds in dezen roman gevonden wordt, daarvan moge, onder anderen, het volgende, waarmede wij ons verslag eindigen, ten proeve strekken. Wij kiezen uit het 2de deel, bladz. 88, het volgende:

» Aller oogen waren op het algemeen Opperhoofd gevestigd en iedereen wilde den zin ook zijner geringste bewegingen raden. Hij zelf, in het gewaad van een eenvoudig Kozak gekleed, op zijn geliefd paard gezeten, onderscheidde zich door niets dan door zijn manmoedig, heldhaftig voorkomen en eenen hoogen rooden vederbos op de muts. Dien vederbos echter droeg hij nog niet eens als een teeken van zijnen hoogeren rang, doch alleen als middel om van alle zijden herkend te worden. Zijn paard was zonder gebit, en behoefde den spoorslag niet, om zijns meesters wil te kennen. Met de snelheid van een pijl, volbragt het alle bewegingen, waartoe *Bogdanko* het, door de minste aanraking den wenk gaf, en zoo vloog dan de Groot-Hetman gezwind als een vogel, door al de gelederen van het talrijk Kozakkenheir."

GRAANMARKT

TE AMSTERDAM.

Van Vrijdag 28 Julij.

TARWE. — Tot vorige prijzen verkocht: 130 pd. witb. Pools. *f* 260; — 128 pd. Rost. *f* 228, 232; — 129 pd. o. Zeeuws. *f* 250.

ROGGE. — In een doen: 119, 121 pd. n. Pruiss. *f* 150, 153; 113, 114 pd. Archangel *f* 110 bij partij.

GARST. — In een doen: 105 pd. n. Old. Winter *f* 110.

HAVER. — Stil: 17 pd. n. dikke *f* 87.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD — In een doen: Elbing 50 £, op 9 vat in Oct. en Nov. 50 £.

LIJNZAAD. — Lusteloos en zonder handel.

RAAPOLIE. — Was in een doen, op de gebleven prijzen van vorigen marktdag: per 6/w. *f* 33½; vliegend *f* 32¼ à 32¼; Sep., Oct., Nov. en Dec. *f* 31¾.

LIJNOLIE. — Per 6/w. *f* 29¼; vliegend *f* 28½ à 28¼.

HENNIPOLIE. — Per 6/w. *f* 35; vliegend *f* 34.

RAAPKOEKEN. — *f* 50 à 56.

LIJNKOEKEN. — *f* 7½ à 8½.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (28 *Julij*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 53⅛, 53; dito 5 pCt. 100¾ ⅝; Kansb. *f* 23⅛; Amort.-Synd. 4½ pCt. 93¼; dito 3½ pCt. 76⅛; Handelm. 164¾, 165; Oost-Indie 5 pCt. 98⅝, ¾; Ardoins van 85 & 20⅝, 21, 20¾, ⅞; Fr. Uitgest. 7½; Columb. 21, ¼; Enk. bl. Griek. 21⅝, Met. 5 pCt. 100½.

*** Getrouwd:

H. V. VAN GOGH,
EN
J. S. DE GEUS.

BREDA,
29. Julij 1837.

BELANGRIJK BERIGT.

De Ondergeteekende brengt bij deze ter kennisse van alle Liefhebbers van Paardrijden, dat bij den Meester Zadelmaker VAN GINNEKEN, te *Breda*, vervaardigd wordt eene nieuwe soort van ZADELS, waarvoor het Z. M. den Koning der Nederlanden behaagd heeft aan den Ondergeteekende Octrooi te verleenen voor den tijd van *tien* jaren.

Deze Zadels hebben het voordeel van nimmer de Paarden te drukken; veel ligter en niet minder sterk te zijn dan andere Zadels; en geene Kussens te bevatten, waardoor zij alzoo veel minder aan onderhoud kosten. Daarenboven geven zij den Ruiter eene veel betere houding en zijn zeer geschikt om zonder deken te kunnen bereden worden.

Nog brengt de Ondergeteekende ter kennisse dat deze Zadels met het beste gevolg bij de Fransche Kavallerie in werking zijn, en zij in alle mogelijke fatsoenen kunnen gebragt worden.

NB. Alle de Zadels zijn gestempeld.

N. J. MUYSKEN,
1e *Luitenant der Artillerie.*

172ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

De Wed. F. B. HOLLINGERUS PIJPERS, alléén gekwalificeerde Kollectrice der Koninklijke Nederlandsche Loterij te Breda, heeft ten Kantore van BROESE & COMP. verkrijgbaar gesteld: HEELE en GEDEELTEN van LOTEN in *Huur* en *Koop* volgens onderstaande *Prijs-Courant.*

EERSTE KLASSE.

Waarvan de trekking begint op Maandag 28 Augustus 1837.
TE 'S HAGE.

HUUR. voor de Eerste klasse.			KOOP. voor alle klassen.		
Heel	Lot	*f* 4,00.	Heel	Lot	*f* 69,00.
Half	Lot	- 2,00.	Half	Lot	- 34,50.
Vijfde	Lot	- 0,80.	Vijfde	Lot	- 13,80.
Tiende	Lot	- 0,40.	Tiende	Lot	- 6,90.
Twint.	Lot	- 0,20.	Twint.	Lot	- 3,45.

*** Mr. L. BEENS, Notaris te *Breda*, zal, als daartoe geregtelijk benoemd, op Donderdag den 3. Augustus 1837, des voormiddags ten tien ure, in de Herberg van Mejufvrouw de Wedawe ADRIAANSEN, genaamd *de Roskam*, te *Uhenhout*, onder *Ginneken*, finaal Verkoopen: de VASTE GOEDEREN, toebehoorende aan de meer- en minderjarige kinderen van den Heer C. A. WIERCX, Koopman te *Breda*, en wijle zijne Echtgenoote Mejufvrouw A. E. RIJKEN, bestaande in:

Eene zeer aanzienlijke en in de nabijheid van den Steenweg naar *Breda* wel gelegene BOUWHOEVE, genaamd *de Hoeve van Steenland*; een zeer schoon perceel HOOILAND; en nog verscheidene percelen BOUW- en WEILAND, SCHAARBOSCH met het HOUT daarop staande en HEIDE, in zestien koopen, alles gestaan en gelegen onder *Ginneken*; en een perceel HEIDE gelegen onder *Chaam*.

Alles breeder in de *Bredasche Courant* van Zondag en Maandag den 16. en 17. Julij jl., en bij gedrukte en geaffigeerde Biljetten omschreven.

De aanwijzing daarvan zal gedaan worden door den Bruiker A. VAN HOOYDONK aldaar, en nadere onderrigting deswege is te bekomen bij voornoemden Heer C. A. WIERCX en ten Kantore van gemelden Notaris.

VERKOOPING.

Heeren BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Nijmegen*, zullen, als daartoe, bij Raads-Besluit van den 14. Maart 1837, gemagtigd, op den 7. Augustus 1837, des voormiddags ten 10 ure, op het Raadhuis te *Nijmegen*, door den Heer Eersten Stads-Secretaris finaal doen Verkoopen, de hierna te omschrijven ONROERENDE GOEDEREN, gelegen,

Onder Lent.

1o. Den BOUWHOF, het *Laauwick* genaamd, bestaande in Huis, Bakhuis en verder Getimmerte; voorts Tuin, Boomgaard, Bouw- en Weiland, volgens den perceelsgewijzen Kadastralen Legger van de Gemeente *Lent*, Sectie A., Nos. 1, 2, 3, 4, 5, 61, 62, 65, Sectie B., No. 7, tot en met No. 10, No. 17 tot en met No. 23 en No. 151, groot te zamen 58 Bunders, 79 roeden, 20 Ellen, thans in pacht gebruikt wordende bij de Erven de Weduwe DERK DE BEIJER.

In vier Perceelen en in Massa.

Het 1e Perceel is met inzet en hoogen gebragt op		*f* 22,000.
» 2e	»	» 1,275.
» 3e	»	» 1,025.
» 4e	»	» 1,175.
		f 25,475.

De Massa van de vier voorgaande Perceelen op *f* 26,100.

2o. Den BOUWHOF, genaamd het *Vischveld*, bestaande in Huis, Bakhuis en verder Getimmerte; voorts Tuin, Boomgaard, Bouw- en Weiland, volgens den perceelsgewijzen Kadastralen Legger van de Gemeente *Lent*, Sectie A., No. 2 *bis*, No. 10, 11 en 12, No. 25, 26 en 27 en No. 69 tot en met No. 83, groot te zamen 53 Bunders, 32 Roeden en 80 Ellen, thans in pacht gebruikt wordende bij PETER VAN KORTENHOF, met uitzondering van de Perceelen No. 25 en 26, in gebruik bij WAANDER HENDRIKS.

Met inzet en hoogen gebragt op . . . . *f* 16,000.

Binnen de Stad Nijmegen.

3o. Een HUIS en ERF, aan het *Kalkhof*, gequoteerd Wijk C, No. 344, op den perceelsgewijzen Kadastralen Legger der Stad *Nijmegen*, bekend onder Sectie C., No. 352, thans bewoond wordende door G. BAPTIST.

Met inzet en hoogen gebragt op . . . . *f* 1,710.

De voorwaarden van verkoop berusten ter inzage op de Stedelijke Secretarie; terwijl acht dagen vóór den toeslag, dagelijks, uitgezonderd den invallenden Zondag, aanwijzing en inlichting op de plaatsen zelve kan verkregen worden, alwaar ook afschriften van de voorwaarden van verkoop voorhanden zijn.

Zegt het Voort.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een ligt RIJTUIG, met 2 Banken op 4 Wielen, voor een en twee PAARDEN, geheel nieuwe smaak, in *Londen* gemaakt, en weinig gebruikt; te bevragen bij de Uitgevers dezer.

STOOMBOOTEN,
WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Varende in het Beurt veer tusschen NIJMEGEN *en* ROTTERDAM, *vice versa.*

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE, alle dagen, 's morgens ten 7 ure, en

Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN, alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Nadere informatien worden gegeven te Nijmegen ten Kantore der Onderneming aan de Waal, te Tiel bij J. DEERNS; te Bommel bij G. VAN DRIEL; te Gorcum bij L. DE BEER; te Dordrecht bij C. SMITS aan den Rietdijk; te Rotterdam bij N. SPRUYT; te Delft bij de Erven RODENBURG, en te 's Hage bij STAAS.

*** Bij N. VAN DER MONDE, te *Utrecht*, is nog opengesteld de Inteekening op het werk, getiteld:

VERHANDELING over de Kennis van den *Ouderdom* des PAARDS, alsmede van het RUND, het SCHAAP, het VARKEN en den HOND, afgeleid uit de gedaante en gesteldheid der Tanden, door den Adjunct-Paardenarts F. C. HEKMEIJER, uit het Fransch vertaald met eene Voorrede van den Hoogleeraar Dr. A. NUMAN, het geheel bevat *vier uitslaande platen*, doch is het 1e Stuk, handelende over het PAARD, afzonderlijk te bekomen, gelijk mede het tweede gedeelte. — De prijs van ieder Stuk zal *f* 1,80 niet te boven gaan. — De Inteekening blijft open tot 15 *Augustus*, zullende *na dien tijd* geene exemplaren dan tegen *verhoogden prijs*, te bekomen zijn. — Prospectussen zijn in de meeste Boekwinkels voorhanden.

Nog ziet bij bovengemelde het licht en is alom te bekomen:

I. MIJNE EMIGRATIE in DUITSCHLAND, ENGELAND en IERLAND in de jaren 1799—1802, met een verslag omtrent de Hollandsche Brigade in dienst van Groot-Brittannien, onder bevel van Z. D. H. den Heere *Erfprins van* Oranje-Nassau, door den Schrijver der *Herinneringen eener reize naar* Nieuw-York *enz.*, in groot 8o met eene plaat . . . . *f* 2,85.

II. *Prof.* A. NUMAN, Iets voor Landhouwers over de teelt van het Chinesche Radijs-Zaad, als Olie-gevend gewas, gr. 8o. . . . . *f* 0,50.

Dit werkje is door het Gouvernement aan alle Gemeente-Besturen aanbevolen.

III. Extraits relatifs aux progrès de l'industrie Sétifère, gr 8o. . . . . *f* 0,25.

Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.